gemeente Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	RKC Onderzoek Leven met de Voedselbank
Portefeuillehouder	Marianne Schuurmans-Wijdeven
Steller	Margo Rosdorff
Collegevergadering	
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2022.6961529

1. Voorstel

De raad wordt voorgesteld om het college de volgende aanbevelingen te laten uitvoeren:

1. *Verbeter de ondersteuning van inwoners in langdurige armoede op basis van de volgende aandachtspunten:*
   a. Zoek inwoners in langdurige armoede actief op. Luister naar hun verhaal en onderzoek samen wat er nodig is.
   b. Herzie de wijze waarop de gemeente de intake voor de Voedselbank uitvoert. Vergroot het nut van dit contactmoment.
   c. Maak samen met de inwoner een op de situatie afgestemd plan en met speciale aandacht voor eventuele kinderen.
   d. Bejegen inwoners op een laagdrempelige, niet-stigmatiserende en vriendelijke manier.
   e. Maak voorzieningen die de inkomenspositie direct versterken bekend, toegankelijk en vindbaar.
   f. Intensiveer de schuldenaanpak, investeer in vroegtijdige signalering van problematische schulden en het stabiliseren van de financiële situatie.

2. *Neem het voortouw om de samenwerking met maatschappelijke organisaties structureel te verbeteren:*
   a. Betrek zowel professionele als vrijwilligersorganisaties in de samenwerking.
   b. Bekijk met hen of alle organisaties die een rol kunnen spelen, in beeld zijn.
   c. Hanteer een vast aanspreekpunt bij de gemeente.
   d. Organiseer een periodieke bijeenkomst voor de deelnemende (vrijwilligers)organisaties. Evalueer en verbeter de samenwerking.

3. *Reflecteer met PLANgroep op de schuldhulpverlening en informeer de gemeenteraad over het resultaat. Betrek daarin:*
   a. De invulling van de opdrachtgevers- en opdrachtnemersrol.
   b. Proces en effecten van schuldhulpverleningstrajecten.
   c. Ervaringen van schuldenaren.

2. Samenvatting

Wat willen we bereiken?
In Haarlemmermeer leven steeds meer mensen in armoede die langdurig afhankelijk zijn van de Voedselbank. De RKC wilde inzicht geven in de oorzaken van langdurig bezoek aan de Voedselbank en antwoord krijgen op de vraag hoe deze inwoners een beter perspectief kunnen krijgen. En wat de rol van de gemeente daarin kan zijn.

De urgentie van dit maatschappelijke vraagstuk is groot en zal met het oog op de huidige economische ontwikkelingen nog groter worden. De RKC wil met dit rapport en de reacties van de maatschappelijke organisaties de gemeenteraad voeding geven voor een vruchtbaar debat, waarbij de volgende stellingen[1] behulpzaam kunnen zijn:

1. *Het bestaan van de Voedselbank Haarlemmermeer toont dat het armoedebeleid in Haarlemmermeer faalt.*

2. *Het is de taak van de gemeente om inwoners te ondersteunen totdat ze niet meer afhankelijk zijn van de Voedselbank.*

Wat gaan we daarvoor doen?
De rekenkamercommissie (hierna: RKC) heeft een onderzoek gedaan. De RKC vond het belangrijk om langdurige bezoekers van de Voedselbank zelf aan het woord te laten. Hun ervaringen, gevoelens en behoeften staan centraal. Het onderzoek resulteerde in het rapport Leven met de Voedselbank. In de zomer van 2022 heeft de RKC maatschappelijke organisaties in Haarlemmermeer gevraagd wat zij van het rapport vonden. Deze reacties zijn bij het rapport gevoegd.

Het onderzoek is geen evaluatie van het gemeentelijke beleid, maar laat wel zien waar (extra) ondersteuning nodig is. De feiten over het gevoerde beleid zijn in het ambtelijk wederhoor op juistheid getoetst. Het college heeft een bestuurlijke reactie gegeven op de conclusies en aanbevelingen van de RKC.

[1] De stellingen zijn bedoeld om debat te stimuleren en geven niet de mening van de RKC weer.

Belangrijke resultaten
De situatie van langdurige bezoekers van de Voedselbank is vaak schrijnend, hardnekkig en onoverzichtelijk. Schulden spelen vaak een grote rol in het leven van inwoners die te maken hebben met langdurige armoede. Meestal gaat het ook op andere vlakken niet goed. Veel langdurige bezoekers van de Voedselbank hebben (structurele) gezondheidsproblemen, vaak een combinatie van fysieke en psychische klachten. Regelmatig hebben mensen te maken gehad met heftige en ontregelende levensgebeurtenissen. Als gevolg daarvan kampen ze met mentale overbelasting. Zij kunnen zelf weinig doen om hun situatie te verbeteren en ervaren daardoor veel stress. Hierdoor zijn ze minder goed in staat om goede keuzes te maken en hun persoonlijke situatie te verbeteren. Ze ervaren een hoge drempel om hulp en ondersteuning te vragen. En als zij ondersteuning kregen, waren zij daar niet altijd tevreden over.

Uit de schriftelijke reacties van Stichting Meerwaarde, de Participatieraad, Schuldhulpmaatje & Humanitas en de Voedselbank spreken een hoge urgentie, een grote betrokkenheid en bereidheid de eigen expertise in te zetten voor het verbeteren van het perspectief van deze inwoners. Deze organisaties zouden graag zien dat de gemeente het voortouw neemt om de ondersteuning en samenwerking structureel te verbeteren.

De RKC nam bij betrokkenen in het onderzoek twijfels waar over de kwaliteit van de uitvoering van de schuldhulpverlening door PLANgroep. Ook hoorde zij kritiek op de invulling van het opdrachtgeverschap van de gemeente richting PLANgroep. De RKC heeft de organisatie en uitvoering van schuldhulp niet onderzocht in het kader van dit onderzoek en kan hierom niet oordelen over deze twijfels en kritiek op de praktijk van schuldhulpverlening. Wel vindt de RKC het belangrijk deze signalen te delen met de raad.

Wat mag het kosten?
De RKC bekostigt haar onderzoeken uit het aan haar door de raad toegekende budget (Programma 1, ‘Bestuur’ in de Programmabegroting).

Wie is daarvoor verantwoordelijk?
De RKC is verantwoordelijk voor (de uitvoering van) het onderzoek, de conclusies uit het onderzoek en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen, evenals de presentatie van de resultaten in een informatieve bijeenkomst voor de raad. Minstens vier keer per jaar vindt overleg plaats tussen de klankbordgroep met raadsleden en de RKC. De klankbordgroep adviseert de RKC over de onderzoeksvraag en over de bruikbaarheid van de aanbevelingen. Verder is de burgemeester door de raad aangewezen als liaison tussen gemeenteraad, college van B&W en RKC. Conform artikel 30a van het Reglement van Orde van de gemeenteraad wordt een raadsvoorstel inzake een rekenkameronderzoek geschreven en ingediend onder verantwoordelijkheid van de voorzitter van de raad.

Het college van B&W is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de besluitvorming en de uitvoering van de besluiten. De gemeenteraad stelt de kaders vast waarbinnen een en ander uitgevoerd dient te worden.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
De gemeenteraad wordt via de planning- en controlcyclus geïnformeerd. Ook voert de RKC zelf na circa drie jaar vervolgonderzoek uit om na te gaan of de door de raad overgenomen aanbevelingen daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

3. Ondertekening

Hoogachtend,
Burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer,

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):

- Rapport Leven met de Voedselbank
- Reacties van maatschappelijke organisaties
- Advies van de rekenkamercommissie
- Bestuurlijke reactie van het college

OPLEGNOTITIE

Onderwerp: RKC onderzoek Leven met de Voedselbank

Nummer	2022.6961529
Versie	1
Thema	Bestuurszaken en regionale samenwerking
Indiener	Marianne Schuurmans-Wijdeven
Steller	Margo Rosdorff
Verzoek portefeuillehouder	De raad voor te stellen dit raadsvoorstel ter besluitvorming te agenderen
Beslispunten voor de raad	De raad wordt voorgesteld om: 1. De ondersteuning van inwoners in langdurige armoede te verbeteren op basis van de volgende aandachtspunten: a. Zoek inwoners in langdurige armoede actief op. Luister naar hun verhaal en onderzoek samen wat er nodig is. b. Herzie de wijze waarop de gemeente de intake voor de Voedselbank uitvoert. Vergroot het nut van dit contactmoment. c. Maak samen met de inwoner een op de situatie afgestemd plan en met speciale aandacht voor eventuele kinderen. d. Bejegen inwoners op een laagdrempelige, niet-stigmatiserende en vriendelijke manier. e. Maak voorzieningen die de inkomenspositie direct versterken bekend, toegankelijk en vindbaar. f. Intensiveer de schuldenaanpak, investeer in vroegtijdige signalering van problematische schulden en het stabiliseren van de financiële situatie. 2. Het voortouw te nemen om de samenwerking met maatschappelijke organisaties structureel te verbeteren: a. Betrek zowel professionele als vrijwilligersorganisaties in de samenwerking. b. Bekijk met hen of alle organisaties die een rol kunnen spelen, in beeld zijn. c. Hanteer een vast aanspreekpunt bij de gemeente. d. Organiseer een periodieke bijeenkomst voor de deelnemende (vrijwilligers)organisaties. Evalueer en verbeter de samenwerking. 3. Met PLANgroep te reflecteren op de schuldhulpverlening en informeer de gemeenteraad over het resultaat. Betrek daarin:

	a. De invulling van de opdrachtgevers- en opdrachtnemersrol. b. Proces en effecten van schuldhulpverleningstrajecten. c. Ervaringen van schuldenaren.
Proces formele besluitvorming afronden vóór (wettelijk vereiste termijn)	N.v.t.

Historie: •

Planning proces

Thema:			
Stap	Datum	Doel	Gewenste rol college